

2018. aasta lasteaedade rahuloluküsitluste tagasiside
Illuka Kool

Sisukord

Mis on rahulolu ja miks on vaja seda hinnata?	3
Kuidas ja mida mõõdeti?	3
Tagasiside	3
Tulemuste esitamine raportis	4
Mida tagasiside lugemisel kindlasti arvesse võtta?	4
Õpetajate ja lapsevanemate rahuloluhinnangud 2016/17 ja 2017/18 õppeaastal	5
Õpetajate ja lapsevanemate riigi tasandi hinnangud erinevatele lasteaia aspektidele	5
Lapsevanemate tagasiside	8
Lapsevanemate hinnang lapse rahulolule lasteaiaiga	8
Lapsevanemate hinnangud lapse põhivajaduste rahuldatusel lasteaias	8
Lapsevanemate ja lasteaia suhted ning koostöö	9
Lapsevanemate rahulolu lasteaiakeskkonna erinevate aspektidega	9
Lapsevanemate rahulolu lasteaiaaväliste aspektidega	12
Lapsevanemate hinnang lasteaia mainele	13

Mis on rahulolu ja miks on vaja seda hinnata?

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 seadis 2014. aastal sihiks, et erinevate osapoolte rahulolu elukestva õppe toimimisega peab Eestis kasvama. Nii õppeasutused, pidajad kui riik on palju pingutanud, et õpikeskkonda ja õpikäsitust uuendada ning luua lapse arengut soodustav õpi- ja kasvukeskkond. Alates 2015. aastast alustati Haridus- ja Teadusministeeriumi eestvedamisel riiklikult korraldatud rahuloluküsitluste läbiviimisega üldhariduskoolide õpilaste hulgas. Aasta hiljem valmisid uued küsimustikud hindamaks rahulolu kõigil haridustasemetel, sh alushariduses. Suuremate sihtgruppidega lisandusid õpetajad ja lapsevanemad. 2017. aasta kevadel toimus uute küsitluste valimi põhine katsetamine, 2018. aastal rakendati uusi küsitlusi juba kõikides Eesti lasteaedades. Järgmised rahuloluküsitlused lasteaedades viiakse läbi 2021.

Alushariduse rahuloluküsitlustega kogutakse andmeid lasteaia õpetajatelt (sh abiõpetajatelt ja õpetaja abidelt) ning lapsevanematelt. Rahuloluküsitluste eesmärgiks on anda õppeasutustele tagasisidet ja toetada seeläbi lasteaia keskkonna pidevat arengut. Küsitlused annavad nii lasteaia kui ka riigi tasandil ülevaate erinevate osapoolte rahulolust ja selle muutumisest ajas. Tagasiside toetab õppe- ja kasvatustöö tugevuste ja nõrkuste märkamist, aidates nii suunata õppeprotsessi ja kasvatustöö arendamist õppeasutustes ning soodustades õppega seotud osaliste teabevahetust ja koostööd.

Rahulolu hindamisele lähenetakse maailmas erinevalt. Käesolevates küsitlustes käsitleti õpetajate ja lapsevanemate lasteaia rahulolu kui subjektiivset heaolu: st isiklikku lasteaia seotud kogemust, mis lähtub vastaja õpi- ja kasvuvõi töökeskkonnaga seotud tunnetest ja meeleoludest (nt kuidas õpetaja ennast tööol tunneb, kas talle meeldib töö käia). Subjektiivse heaolu mõttes kajastavad rahuloluhinnangud vastaja suhet keskkonda, aga ei kirjelda objektiivseid keskkonna tunnuseid. Samas olukorras võib üks inimene olla rahulolev ja teine mitte.

Kuidas ja mida mõõdeti?

Andmekogumine lasteaedades viidi SA Innove poolt läbi 2018. aasta mais-juunis. Rahuloluküsitlustele vastasid 5172 õpetajat (kellest 30% olid abiõpetajad, õpetaja abid ja muud töötajad) ning 13 465 lapsevanemat. Käesoleva aasta rahuloluküsitlustest võttis osa ligikaudu 70% kõikidest lasteaedadest.

Rahulolu mõõtmise aluseks on teadusuuringutel põhinev mudel. Kokkuvõtvalt hinnati vastajate (1) üldist lasteaia seotud heaolu kogemust, (2) rahulolu spetsiifiliste lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna tahkudega ning (3) rahulolu mõningate lasteaia väliste teguritega, mis võiksid vastajatel lasteaia rahuloluga seostuda. Heaolu hindamisel tugineti enesemääratlusteooriale¹, mis näeb inimese sisemise motivatsiooni kujunemise ja heaolu kogemise olulise sisendina kolme põhivajaduse - autonoomia, enesetõhususe/kompetentsuse ja seotuse - küllaldast rahuldatus. Lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna puhul vaadeldi nii keskkonna sotsiaalset (nt kiusamine, õpetajate ja juhtkonna tegevus, suhted ja koostöö) kui ka füüsilist külge (nt õppevahendid, ruumid, toitlustus). Keskkonna sotsiaalse külje avamisel käsitleti ka õppetöö iseloomu, kogudes andmeid tunnete kohta, mis kajastaksid õpikäsituse muutumist². Lasteaia väliste teguritena, mis võiksid rahuloluga seostuda, käsitleti üldiseid hinnanguid alushariduse korraldusele, lapsevanematel ka näiteks rahulolu lasteaia tasuga jne.

Rohkem informatsiooni rahuloluküsitluste ja -kontseptsiooni kohta saab HTMi veebilehelt www.hm.ee/rahulolu.

Tagasiside

Järgnev kokkuvõte annab ülevaate Teie lasteaia õpetajatelt ja lapsevanematelt kogutud andmetest. Raportis on eraldi peatükina välja toodud iga sihtrühma vastused, kes Teie lasteaia küsitlustele vastasid. Tagasisidet anname kõikide sihtrühmade kohta, kui sinna kuulus vähemalt **5 vastajat**. Raportis on läbivalt Teie lasteaia tulemusi (nii õpetajate kui ka lapsevanemate hinnanguid) kõrvutatud vastava sihtrühma üldise keskmise tulemusega, mis võimaldab jälgida, millistel teemadel ja kuivõrd Teie lasteaia hinnangud üldisest pildist erinevad. **Kõikide lasteaedade raportites,**

¹Ryan ja Deci (2000), Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being, American Psychologist, 55, 68-78

²Vt ülevaadet õpikäsituse muutumise põhjustest ja eesmärkidest www.hm.ee/opikasitus.

kes osalesid 2017. aastal uute alushariduse rahuloluküsitluste katsetamises, on võrdluseks ära toodud ka nende eelmise aasta tulemused (seda küsimuste puhul, mis on jäänud samaks).

Tulemuste esitamine raportis

Tulemusi on raportis esitatud kahel viisil:

1. Latentsete tunnuste keskmiste hinnangute joonised. Latentsete tunnuste puhul mõõdeti ühte nähtust mitme üksikväitega. Igaile vastajale arvutati tunnuse keskmine hinnang, lasteaia keskmine hinnang kõikide selle lasteaia vastajate hinnangute keskmisena. Keskmistele hinnangutele on lisatud usalduspiirkonda tähistavad jooned (näitavad vahemikku, kus mõõdetud rühma hinnangu parameeter 95% tõenäosusega asetseb). Graafik võimaldab otsustada, kas Teie lasteaia vastajate hinnang on kõikide lasteaedade vastajate keskmisest hinnangust erinev ning kas erinevus on statistiliselt oluline. Erinevused ei ole statistiliselt olulised, kui võrreldavate gruppide keskmiste tulemuste usalduspiirkonnad omavahel kattuvad. Kui keskmiste usalduspiirkonnad omavahel ei kattu, on võrreldavate gruppide keskmised statistiliselt usaldusväärselt erinevad. Väited, millega õpetajate ja lapsevanemate latentseid tunnuseid mõõdeti, leiate **tabelist 1 ja 2**. Juhul, kui Teie lasteaiast ei osalenud küsitlustes piisavalt õpetajaid või lapsevanemaid, siis tagasisides Teile vastava sihtrühma latentsete tunnuste tabelit ei kuvata. Tähelepanu tuleb kindlasti pöörata negatiivsetele latentsetele tunnustele (õpetajatel nt juht - nõudlikkus), mille puhul tähistab kõrgem keskmine hinnang suuremat rahulolematust. Sellised tunnused on tagasisides välja toodud oranžika värviskeemiga.

2. Üksikväidete sagedusjoonised. Joonistel on kuvatud iga üksikväite vastuste jaotus protsentides. Kõik sihtrühmad andsid rahuloluhinnanguid enamjaolt 5-punktilisel Likerti skaalal (1 - ei ole üldse nõus, 2 - pigem ei ole nõus, 3 - natuke nõus ja natuke vastu, 4 - pigem olen nõus, 5 - olen täiesti nõus). Mõningatele digioskuseid ja -vahendeid, vägivalla kogemist ning liikumisvõimalusi käsitlevatele väidetele anti hinnanguid ka teistsugusel skaalal. Väited, millele on hinnanguid antud tavapärasest teistsugusel skaalal, on tagasisides tähistatud rohelise värviskeemiga. Enamus üksikväidete puhul tähendab väitega nõustumine suuremat rahulolu hinnatud aspektiga. Negatiivsed väited, millega nõustumine tähendab rahulolematust hinnatud aspektiga, on joonistel välja toodud oranžika värviskeemiga.

Tagasiside on võrdlemise mahukas. Mõlema sihtrühma puhul saate tagasisidet ligikaudu 20 erineva tunnuse kohta.

Mida tagasiside lugemisel kindlasti arvesse võtta?

1. Rahuloluhinnangud on subjektiivsed ning sõltuvad ühtaegu nii vastajast endast (nt tema ootused ja väärtused) kui ka tema kokkupuudetest keskkonnaga. Vastused ei iseloomusta otseselt lasteaeda, vaid vastaja individuaalset suhet lasteaiaiga. Seetõttu kirjeldab tagasiside esmalt ikkagi vastajate seisundit.

2. Tulemuste varieerumine lasteaias ja erinevused kõikide vastajate keskmisest tasemest aitavad märgata, millistes valdkondades tuntakse ennast paremini ja milliseid kogetakse vähem meeldivatena. Numbrilise tagasiside tõlgendamisel tuleks tähelepanu pöörata ebatavalistele tulemustele, mis üldisest pildist palju erinevad. See info aitab lasteaias märgata valdkondi, kus tuleks olukorda lähemalt uurida (mis on nt rahulolematuse täpsemad allikad) ja seeläbi otsida viise heaolu parandamiseks.

3. Tulemuste usaldusväärsust mõjutab oluliselt küsitluses osalenute arv. Kui osalejaid on vähe, siis ei ole tulemused esinduslikud ning võivad olla kallutatud (osalesid nt keskmisest enam rahulolevad või rahulolematud inimesed). Mida suurem on vastajate osakaal, seda veenvamad peaksid lasteaia jaoks saadud tulemused olema (hea vastamise määr on 75% ja enam).

4. Väheste vastajate arvuga lasteaedade puhul võivad teatud tunnuste joonistelt puududa lasteaia enda tulemused, mis on tingitud sellest, et väitele andis hinnangu vähem kui 5 antud sihtrühma esindajat. Õppeasutusest võis kokku küsitluses osaleda rohkem kui 5 ühe sihtrühma esindajat, küll aga ei pruukinud kõik vastajad küsitlust terviklikult täita (küsimustele vastamine ei olnud kohustuslik).

5. Lasteaedadel, kes osalesid ka 2017. aasta rahuloluküsitlustes ning kelle raportis on võrdluseks ära toodud nende eelmise aasta tulemused, tuleb tähelepanu pöörata erinevatel aastatel kasutusel olnud väidete sõnastusele. Mõningate näitajate puhul on võrreldavatel õppeaastatel kasutatud pisut erineva sõnastusega väiteid (nt õpetajate digivahendite kasutamise võimalust ja erivajadustega laste õpetamist käsitlevad väited), sisukama tagasiside andmise eesmärgil oleme aga ka need tulemused raportisse kaasanud.

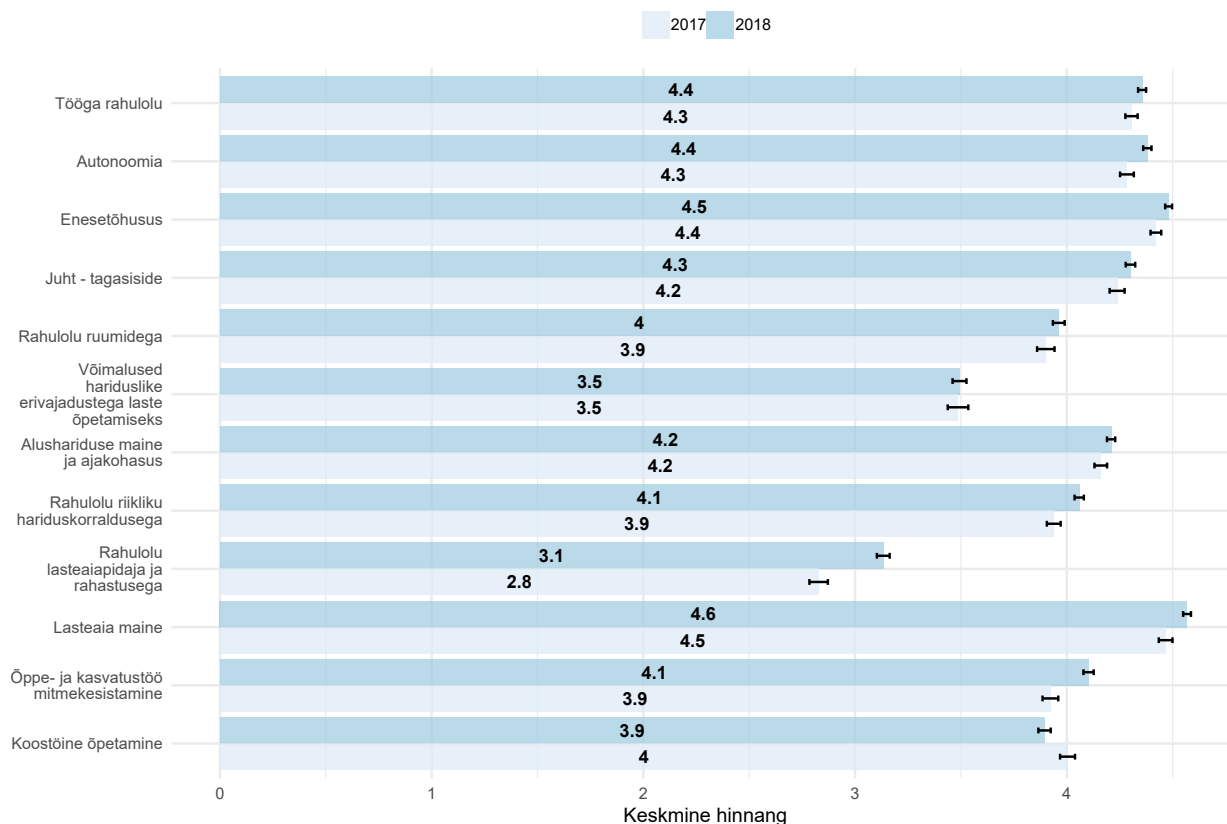

Õpetajate ja lapsevanemate rahuloluhinnangud 2016/17 ja 2017/18 õppeaastal

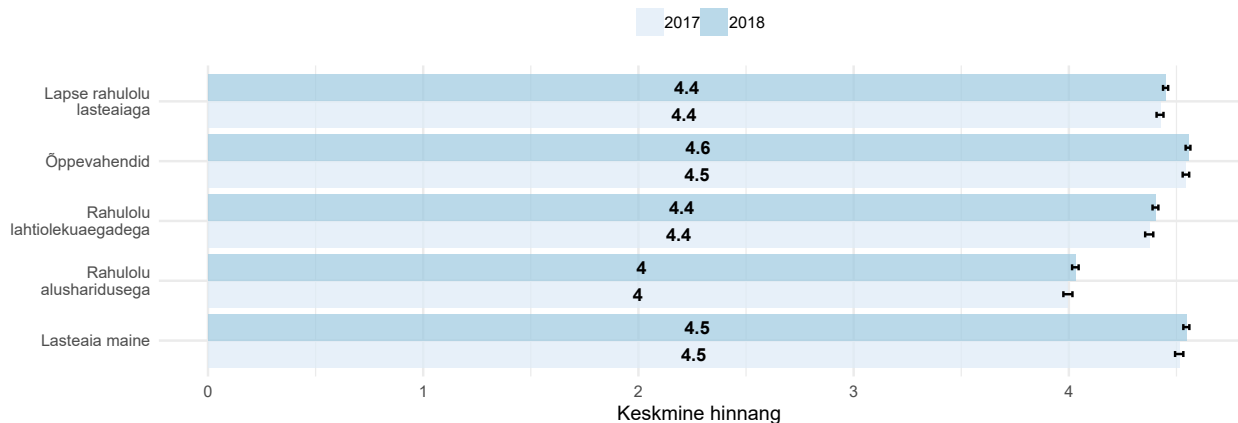
Uued rahuloluküsitlused, mis töötati välja TÜ Sotsiaalteaduslike rakendusüuringute keskuse (RAKE) poolt 2016. aasta lõpus, on nüüdseks edasiarendatud kujul kasutusel olnud juba teist aastat. Joonisel nr 1 ja 2 on ära toodud õpetajate ja lapsevanemate 2016/17 ja 2017/18 õppeaasta riigi tasandi keskmised hinnangud mõningatele lasteaiaga seotud aspektidele (mida küsitlustega võrreldavatel aastatel ühtemoodi hinnati). Jooniselt on võimalik jälgida, kas õpetajate ja lapsevanemate hinnangutes on võrreldavatel aastatel toimunud muutusi. Enamjaolt on õpetajate hinnangud võrreldes 2016/17 õppeaastaga pisut paranenud või jäänud samaks, va hinnangud koostöisele õpetamisele. Märkimisväärselt rahulolevamad on õpetajad 2017/18 õppeaastal lasteaiapidajate ja rahastusega. Lapsevanemate hinnangutes võrreldavatel aastatel muutusi toimunud ei ole.

Õpetajate ja lapsevanemate riigi tasandi hinnangud erinevatele lasteaias aspektidele

Joonis 1. Õpetajate hinnangud erinevatele aspektidele 2016/17 ja 2017/18 õppeaastal: hinnangute keskmised ja 95% usaldusvahemikud

Joonis 2. Lapsevanemate hinnangud erinevatele aspektidele 2016/17 ja 2017/18 õppeaastal: hinnangute keskmised ja 95% usaldusvahemikud

TABEL 2. Lapsevanemate küsitlusega hinnatud latentset tunnused

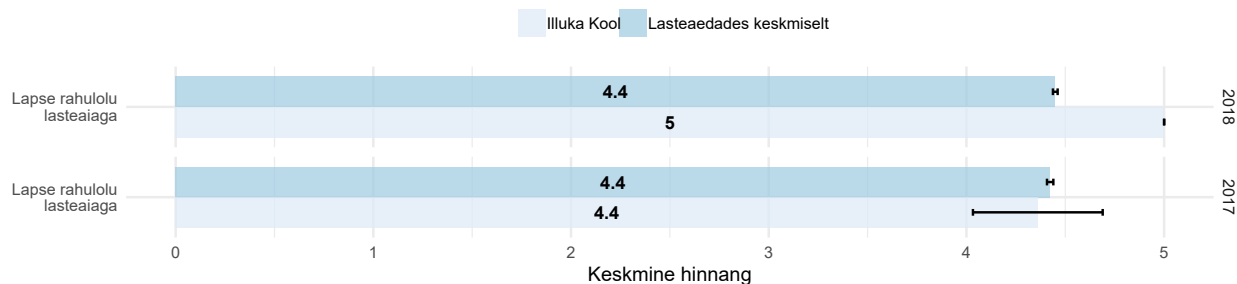
Latentne tunnus	Väited, millega latentset tunnust hinnati
Lapsevanemate hinnang lapse rahulolule lasteaiaiga	
Lapse rahulolu lasteaiaiga	Minu laps tunneb end lasteaias hästi. Minu laps tuleb enamasti lasteaiaist heatujulisena.
Lapsevanemate hinnangud lapse põhivajaduste rahuldatusse lasteaia	
Lapse autonoomia toetamine	Minu laps saab lasteaias vabalt oma arvamusi ja ideid väljendada. Minu lapse lasteaias toetatakse lapse iseseisvust.
Lapse enesetõhusus	Minu laps näitab ülesse huvi uute asjade õppimise vastu. Minu lapsele meeldib lasteaias osaleda erinevates õppetegevustes.
Lapse enesetõhususe toetamine	Lasteaia käimine on suurendanud minu lapse enesekindlust. Lasteaia käimine on parandanud minu lapse võimet kontrollida oma käitumist ja valitseda oma tundeid. Lasteaia käimine on parandanud minu lapse sotsiaalseid oskusi (nt suhtlemisoskus, teistega arvestamine, reeglite kinnipidamine).
Lapse seotus rühmakaaslastega	Minu laps saab oma rühmakaaslastega hästi läbi. Minu lapsel on rühmakaaslaste seas sõpru.
Lapse suhe õpetajatega	Õpetajad hoolivad minu lapsest. Minu lapse ja õpetajate vahel on head suhted. Õpetajad on minu lapse jaoks vajadusel olemas. Õpetajad arvestavad lasteaia minu lapse vajaduste ja eripäradega.
Lapsevanemate ja lasteaia suhted ning koostöö	
Suhted õpetajatega ja tagasiside saamine	Saan õpetajatelt tagasisidet oma lapse tegevuse ja arengu kohta. Probleemide puhul saan alati pöörduda lasteaia õpetajate poole. Lapsevanemana on mul kerge oma lapse õpetajatega suhelda.
Koostöö lasteaiaiga	Lasteaia juhtkond arvestab lapsevanemate arvamusega. Ma tean, millist koostööd lasteaed minult ootab.
Lapsevanemate rahulolu lasteaiakeskkonna erinevate aspektidega	
Õppevahendid	Minu lapse rühmas on lastele sobivad mänguvahendid. Minu lapse rühmas on sobivad vahendid laste õpetamiseks.
Rahulolu lahtiolekuaegadega	Olen rahul lasteaia lahtiolekuaegadega. Olen rahul lasteaia töökorraldusega suvekuudel.
Lapse füüsilise aktiivsuse toetamine	Minu last julgustatakse iga päev õuealal erinevatel viisidel liikuma (ronimine, hüppamine, tasakaalukõnd, jooksmine jne). Minu last julgustatakse iga päev rühmaruumides erinevatel viisidel liikuma (liikumismängud, laulumängud, ronimine).
Lapsevanemate rahulolu lasteaiaaväliste aspektidega	
Rahulolu alusharidusega	Eestis antav alusharidus on ajakohane. Olen rahul alushariduse korraldusega Eestis.
Lapsevanemate hinnang lasteaia mainele	
Lasteaia maine	Olen rahul, et minu laps käib just selles lasteaias. Soovitaksin oma lapse lasteaeda ka teistele.

Lapsevanemate tagasiside

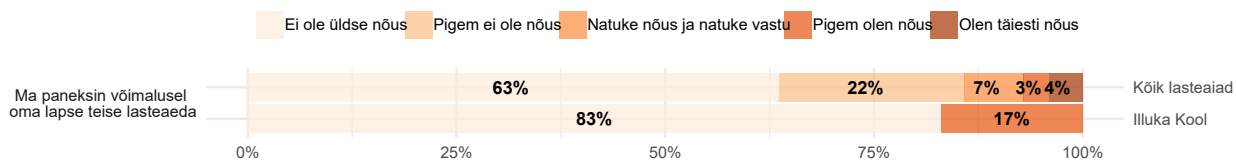
Teie lasteaiaast osales küsitluses: 6 lapsevanemat

Lapsevanemate hinnang lapse rahulolule lasteaiaiga

Joonis 1. Lapse rahulolu lasteaiaiga: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

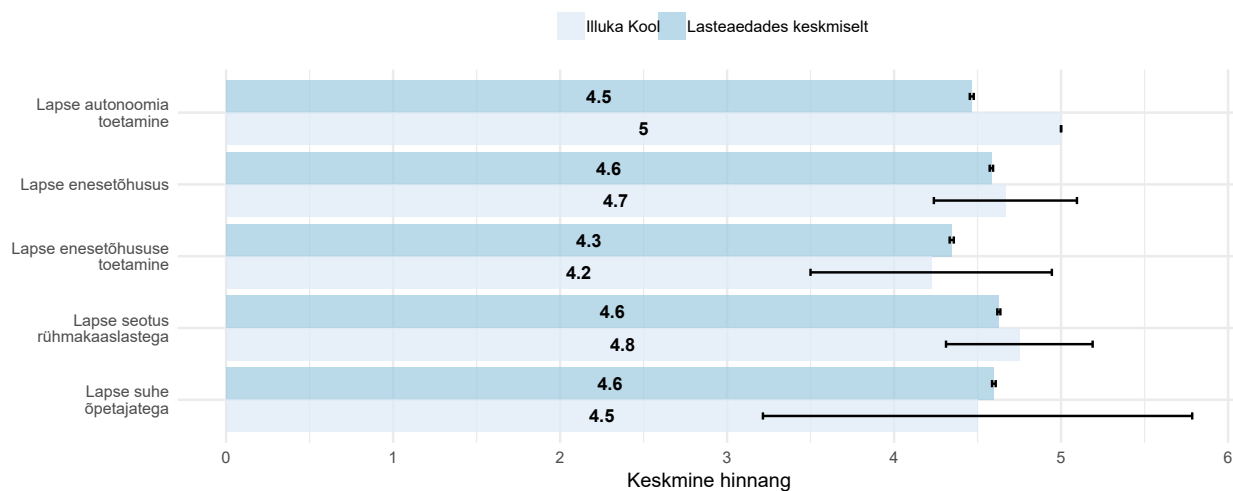

Joonis 2. Rahulolematus lasteaiaiga

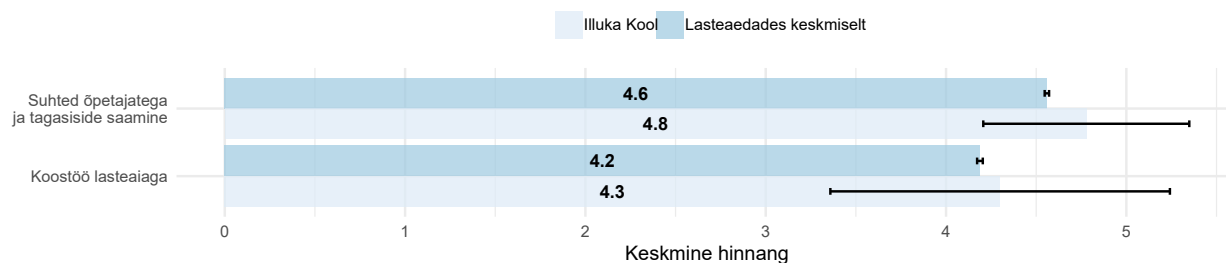
Lapsevanemate hinnangud lapse põhivajaduste rahuldatusle lasteaiais

Joonis 3. Lapse põhivajaduste rahuldatus lasteaiais: hinnangute keskmised ja 95% usaldusvahemikud

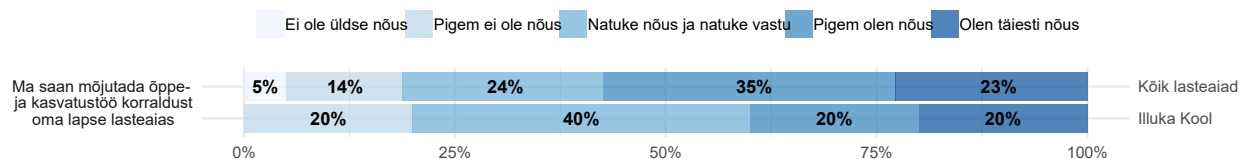

Lapsevanemate ja lasteaia suhted ning koostöö

Joonis 4. Lapsevanemate ja lasteaia suhted ning koostöö: hinnangute keskmised ja 95% usaldusvahemikud

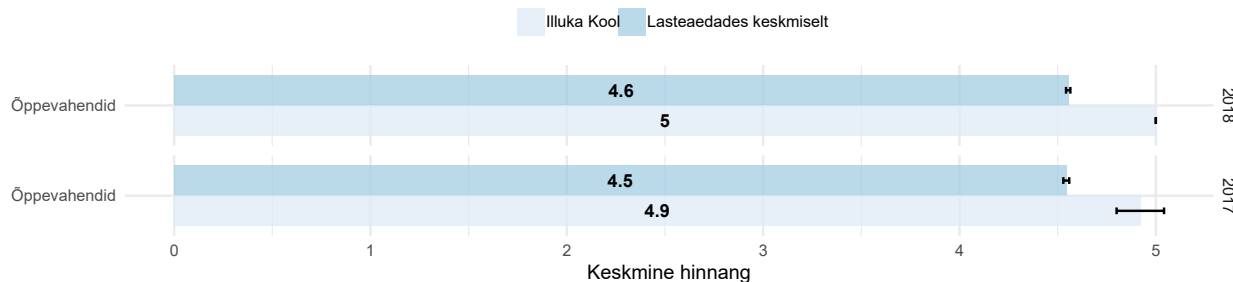

Joonis 5. Õppe- ja kasvatustöö korralduse mõjutamine

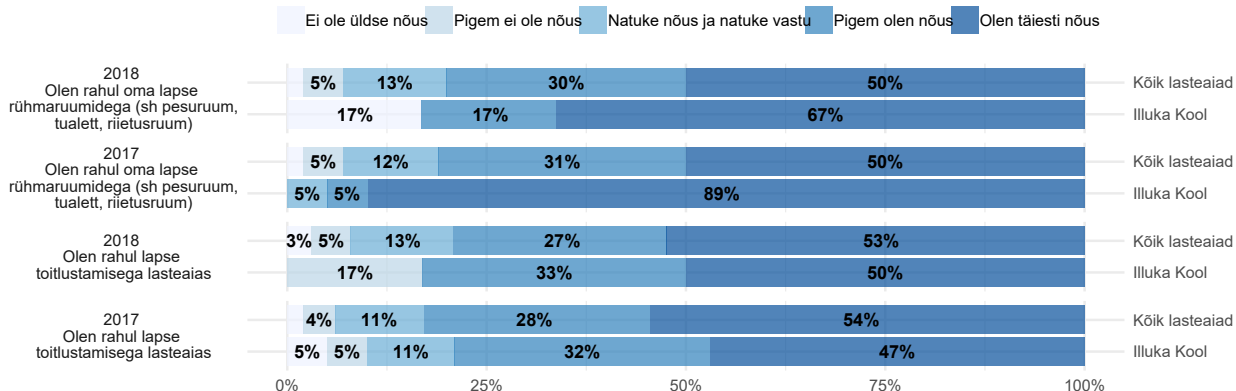

Lapsevanemate rahulolu lasteaiakeskkonna erinevate aspektidega

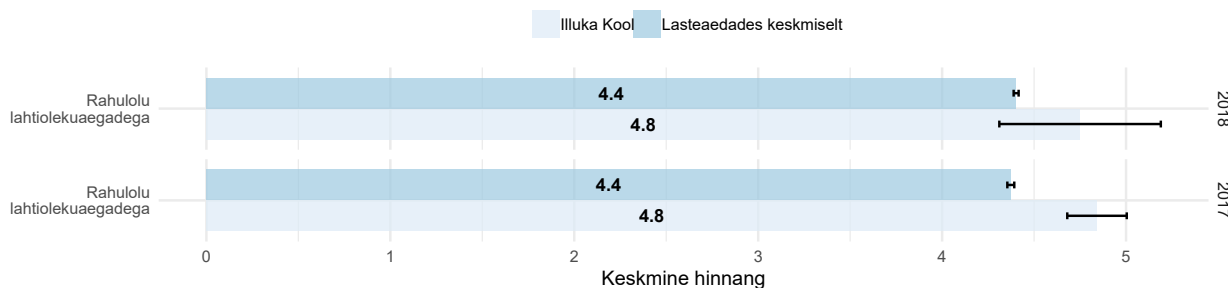
Joonis 6. Rahulolu õppevahenditega: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

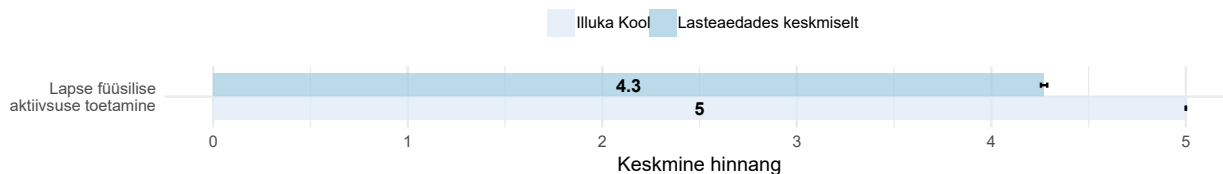
Joonis 7. Rahulolu rühmaruumide ja toitlustamisega

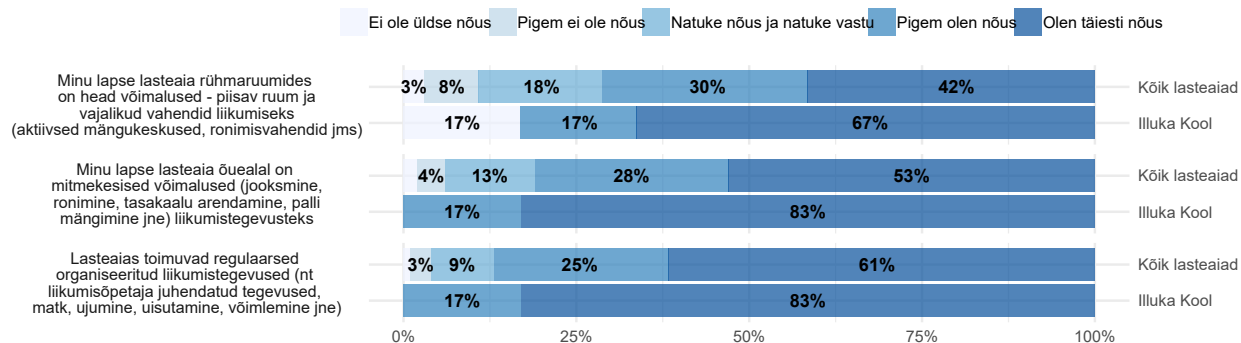
Joonis 8. Rahulolu lasteaia lahtiolekuaegadega: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

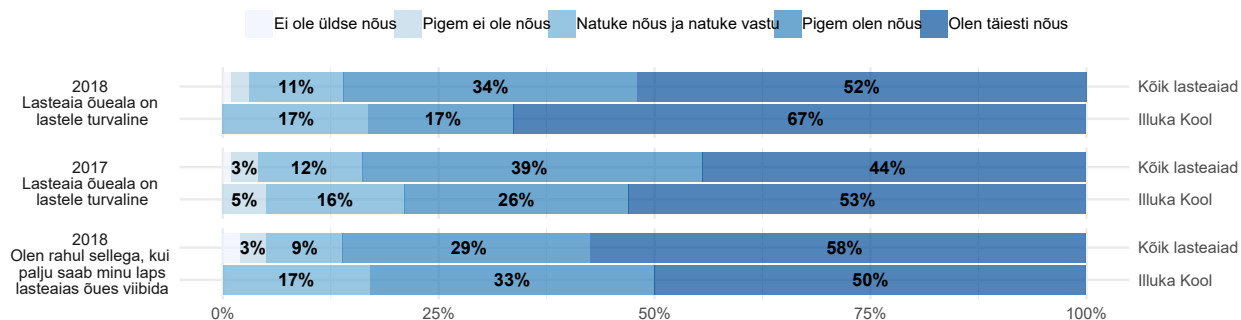
Joonis 9. Laste füüsilise aktiivsuse toetamine: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

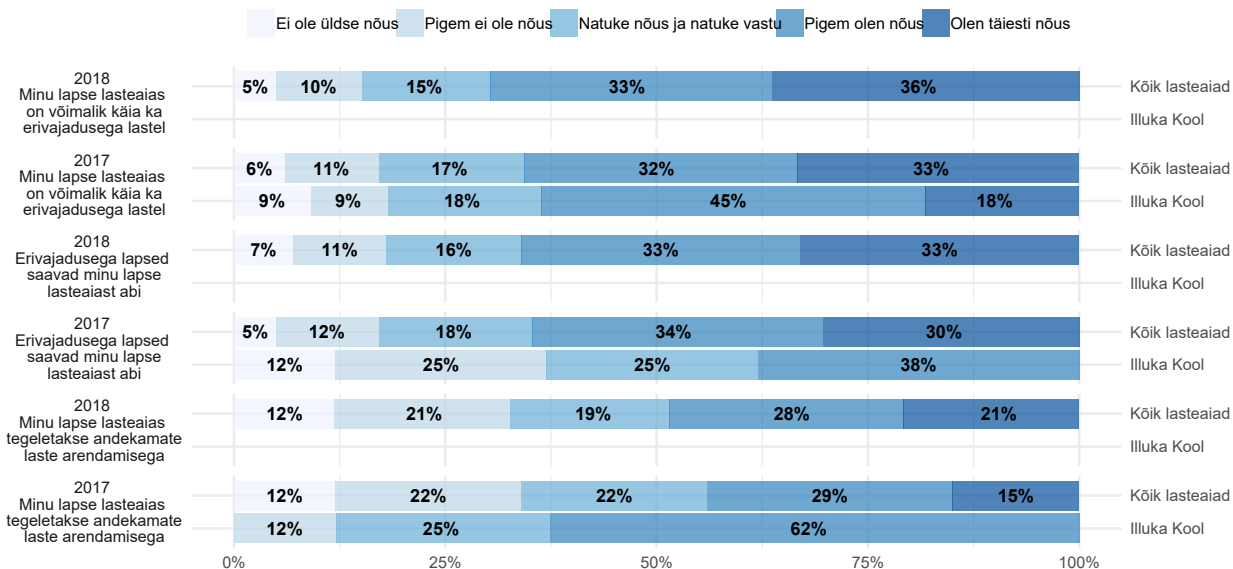
Joonis 10. Liikumisvõimalused lasteaias

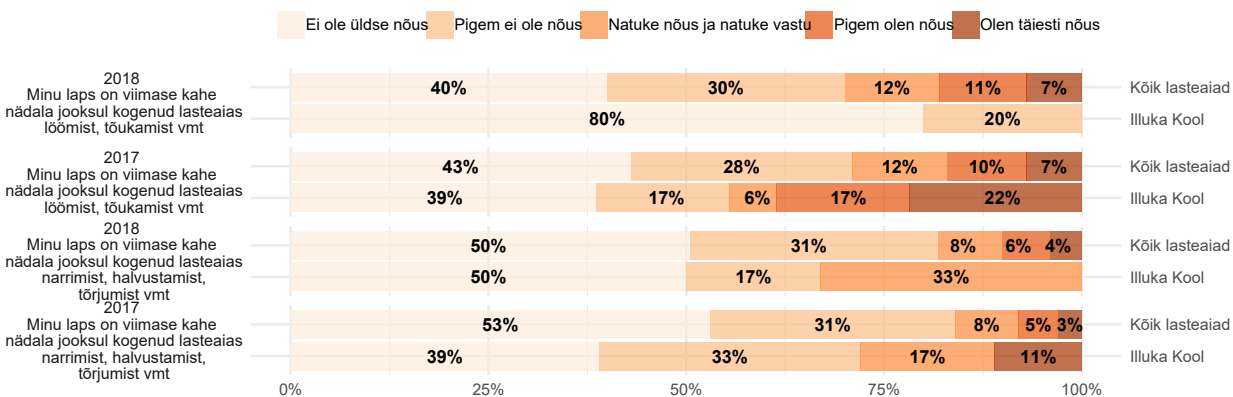
Joonis 11. Lasteaia õueala

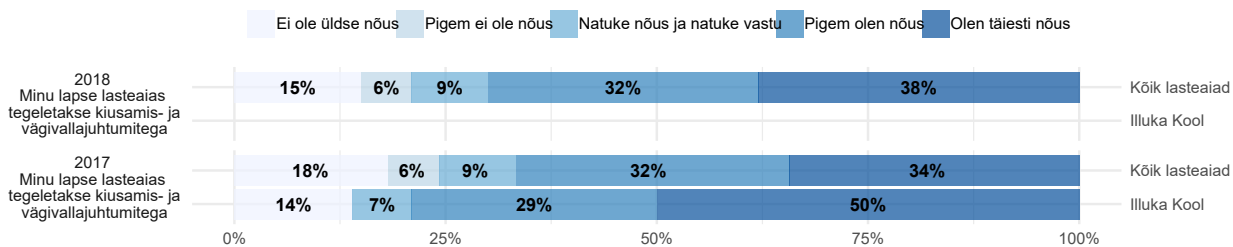
Joonis 12. Võimalused erivajadustega laste õpetamiseks

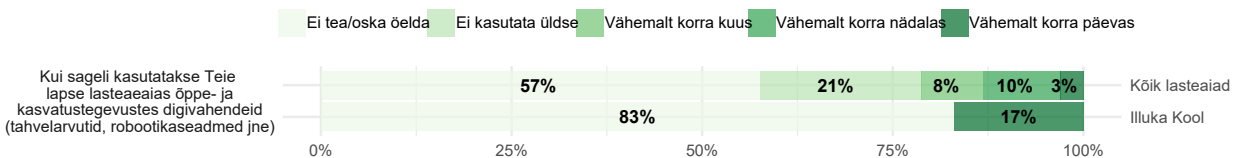
Joonis 13. Lapsevanemate hinnang oma lapse vägivalla kogemisele lasteaias

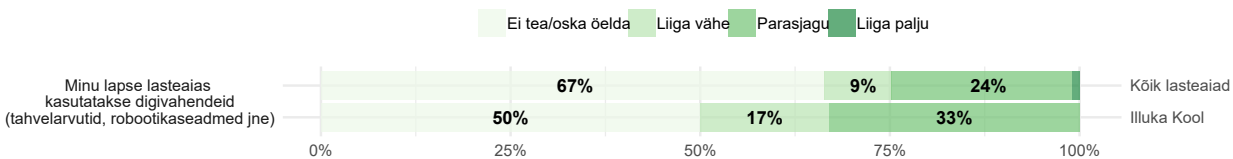
Joonis 14. Kiusamis- ja vägivallajuhtumitega tegelemine

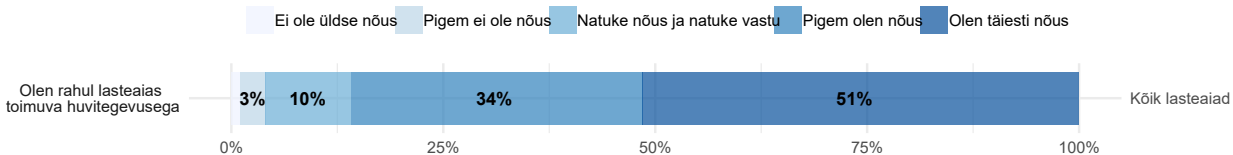
Joonis 15. Digivahendite kasutamise sagedus õppe- ja kasvatustegevustes

Joonis 16. Lapsevanemate hinnang digivahendite kasutamise sagedusele

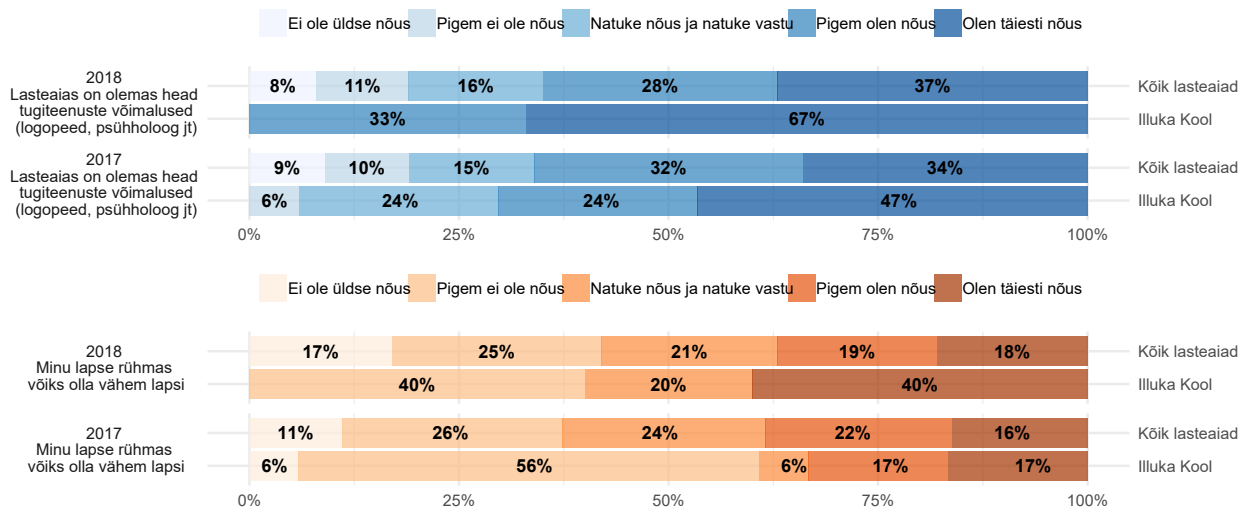

Joonis 17. Lapsevanemate rahulolu lasteaia huvitegevusega

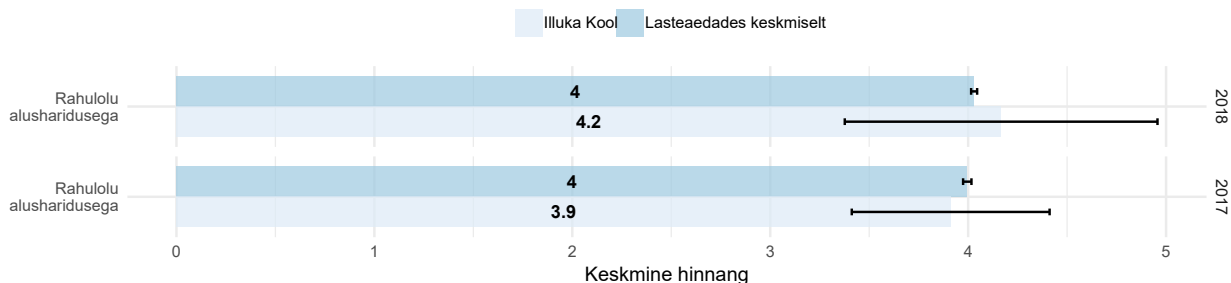
Vastasid lapsevanemad, kelle laps osaleb või osales viimase aasta jooksul lasteaias mõnes huviringis.

Joonis 18. Muud lasteaiakeskkonnaga seotud aspektid

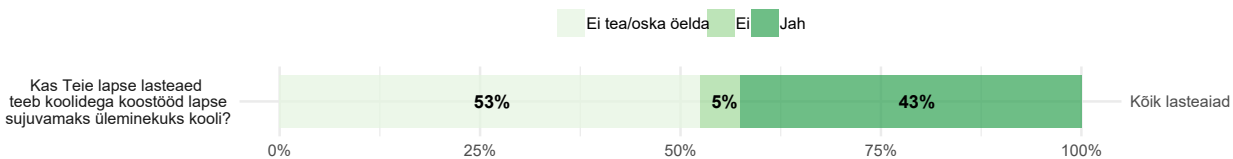

Lapsevanemate rahulolu lasteaia väliste aspektidega

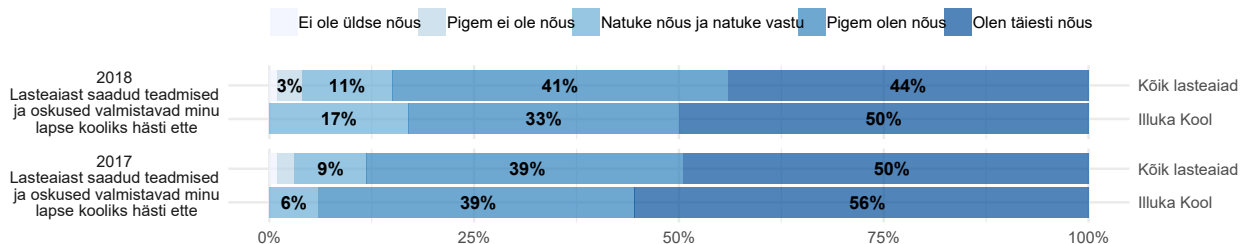
Joonis 19. Rahulolu alusharidusega: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

Joonis 21. Lapse ülemineku toetamine lasteaiast kooli

Joonis 22. Kooliks vajalike teadmiste ja oskuste omandamine

Lapsevanemate hinnang lasteaia mainele

Joonis 23. Lasteaia maine: hinnangu keskmised ja 95% usaldusvahemikud

